

Icke-fysiskt lidande förutsätter reflekterande förmåga

Icke-fysiskt lidande förutsätter reflekterande förmåga, dvs en aktiv mental förmåga att jämföra nuläget med ett bättre/önskat idealläge. Lidandet som följer av att vi alla en gång kommer att dö är en del av vår existens villkor. Denna form av lidande är därför ingenting som vare sig sjukvård eller palliativ vård helt kan ta bort. Men vi kan stödja den sjuke och närstående i att hitta strategier att hantera denna insikt bättre och därmed minska lidandet.

Lidandet är komplext och mångfacetterat. Det är ibland plågsamt att leva och det är inte sällan plågsamt när man närmar sig döden. Men erfarenheterna visar att det är väldigt få människor som faktiskt väljer att avsluta sitt liv när de väl fått reda på att de är obotligt sjuka och har kort tid kvar att leva. Livskraften gör att många har en imponerande förmåga att anpassa sig till de nya förutsättningarna. Man vill leva ännu ett tag bara lidandet hålls på en rimlig nivå. Här blir stödet man kan få av palliativ vård betydelsefullt.